

Samling af Afgørelser

Sag C-133/12 P

**Stichting Woonlinie m.fl.
mod
Europa-Kommissionen**

»Appel — statsstøtte — støtteordning til fordel for sociale boligselskaber — beslutning om forenelighed — de nationale myndigheders tilsagn om at overholde EU-retten — artikel 263, stk. 4, TEUF — annullationssøgsmål — betingelser for antagelse til realitetsbehandling — retlig interesse — søgsmålskompetence — individuelt og umiddelbart berørte modtagere — begrebet »sluttet kreds«

Sammendrag – Domstolens dom (Første Afdeling) af 27. februar 2014

1. *Annullationssøgsmål — fysiske eller juridiske personer — retsakter, som berører dem umiddelbart og individuelt — ufravigelige procesforudsætninger — Rettens forpligtelse til at undersøge regelfastsættende retsakter, der ikke indebærer gennemførelsesforanstaltninger som omhandlet i artikel 263, stk. 4, TEUF*

(Art. 263, stk. 4, TEUF)

2. *Annullationssøgsmål — fysiske eller juridiske personer — regelfastsættende retsakter, der ikke indebærer gennemførelsesforanstaltninger som omhandlet i artikel 263, stk. 4, TEUF — begreb — kommissionsbeslutning, som erklærer ændringer i en eksisterende støtteordning vedrørende den generelle finansieringsordning for boligselskaber forenelig med det indre marked — iværksættelse af forpligtelser i national ret — ikke omfattet*

(Art. 263, stk. 4, TEUF)

3. *Annullationssøgsmål — fysiske eller juridiske personer — retsakter, som berører dem umiddelbart og individuelt — kommissionsbeslutning, som erklærer ændringer i en eksisterende støtteordning vedrørende den generelle finansieringsordning for boligselskaber forenelig med det indre marked — søgsmål anlagt af en virksomhed, som kunne identificeres, da beslutningen blev vedtaget, og som var en del af en sluttet kreds af økonomiske aktører — formaliteten*

(Art. 263, stk. 4, TEUF)

4. *Appel — appellen tiltrædes — appelinstantens endelige afgørelse af sagen — sagen moden til påkendelse — foreligger ikke — appelinstantens endelige undersøgelse af, om søgsmålet kan antages til realitetsbehandling*

(Statutten for EU-Domstolen, art. 61)

5. *Annullationssøgsmål — fysiske eller juridiske personer — retsakter, som berører dem umiddelbart og individuelt — umiddelbart berørt — kommissionsbeslutning, som erklærer ændringer i en eksisterende støtteordning vedrørende den generelle finansieringsordning for boligselskaber forenelig*

med det indre marked — proceduren i henhold til artikel 19, stk. 1, i forordning nr. 659/1999 — foranstaltninger fastsat i national ret — søgsmål anlagt af en af den eksisterende støtte begunstiget virksomhed — formaliteten

(Art. 108, stk. 1, TEUF og art. 263, stk. 4, TEUF; Rådets forordning nr. 659/1999, art. 19, stk. 1)

6. *Annulationssøgsmål — fysiske eller juridiske personer — søgsmålsinteresse — søgsmål anlagt af en virksomhed, der var begunstiget af en eksisterende statsstøtte, mod Kommissionens beslutning, hvorved støtten erklæres forenelig med det indre marked på betingelse af visse nyttige foranstaltninger — betingelser — søgsmål, der kan skabe en fordel for sagsøgeren — formaliteten*

(Art. 263, stk. 4, TEUF)

1. Idet det kriterium, som betinger realitetspåkendelse af sagsanlæg fra fysiske eller juridiske personer til prøvelse af en beslutning, som ikke er rettet til dem, på de formalitetsbetingelser, der er fastsat i artikel 263, stk. 4, TEUF, er en ufravigelig procesforudsætning, som Unionens retsinstanser til enhver tid – selv af egen drift – skal undersøge, kan Retten ikke blot undersøge betingelsen om, at appellanterne skal være individuelt berørt i henhold til andet led af artikel 263, stk. 4, TEUF. Den skal ligeledes undersøge, om nævnte søgsmål kunne antages til realitetsbehandling i medfør af andre, mindre strenge betingelser fastsat i tredje led i nævnte artikel 263, stk. 4, TEUF, hvorved undersøgelsen heraf på ingen måde foregreb konstateringen af den omstændighed, at appellanterne ikke var individuelt berørt.

Retten begik en retlig fejl ved at undlade at foretage en sådan analyse. En sådan fejl ville imidlertid være irrelevant, hvis det viste sig, at appellanternes søgsmål ikke opfyldte betingelserne for antagelse til realitetsbehandling fastsat i artikel 263, stk. 4, tredje led, TEUF.

(jf. præmis 32-35)

2. Inden for rammerne af et søgsmål anlagt af en fysisk eller juridisk person i henhold til artikel 263, stk. 4, tredje led, TEUF skal der ved undersøgelsen af, om en regelfastsættende retsakt omfatter gennemførelsesforanstaltninger, tages udgangspunkt i situationen for den person, der påberåber sig søgsmålsretten. Endvidere skal der ved undersøgelsen af, hvorvidt den indbragte retsakt omfatter gennemførelsesforanstaltninger, udelukkende tages udgangspunkt i søgsmålets genstand.

Et søgsmål opfylder ikke betingelserne for antagelse til realitetsbehandling fastsat i artikel 263, stk. 4, tredje led, TEUF, hvis det er rettet mod en kommissionsbeslutning, hvorved Kommissionen tiltrådte en eksisterende støtteordnings forenelighed med fællesmarkedet, efter at en medlemsstats myndigheder havde påtaget sig forpligtelser om ændring af den støtteordning, som appellanterne var begunstiget af, og beslutningen ikke fastsætter de specifikke og konkrete konsekvenser af forpligtelserne for appellanternes aktiviteter.

(jf. præmis 37-41)

3. Andre personer end en beslutnings adressat kan kun berøres individuelt, hvis beslutningen rammer dem på grund af visse egenskaber, som er særlige for dem, eller på grund af en faktisk situation, der adskiller dem fra alle andre og derfor individualiserer dem på lignende måde som adressaten.

I denne forbindelse indebærer den omstændighed, at det er muligt med større eller mindre nøjagtighed at fastlægge antallet af eller endog identiteten på de retssubjekter, som denne foranstaltning finder anvendelse på, ikke, at de pågældende retssubjekter må anses for individuelt berørt af foranstaltningen, eftersom denne retsvirkning er baseret på objektive retlige eller faktiske kriterier, som er opstillet i den pågældende retsakt. Når en beslutning berører en gruppe personer, som var identificerede eller kunne identificeres på tidspunktet for vedtagelsen af retsaken og på grundlag af

kriterier, som er specifikke for medlemmerne af denne gruppe, kan disse ikke desto mindre antages at være individuelt berørt af denne retsakt, da de indgår i en sluttet gruppe af erhvervsdrivende, og dette kan bl.a. være tilfældet, når beslutningen ændrer vedkommendes rettigheder, der er erhvervet før dens vedtagelse.

(jf. præmis 44-46 og 49)

4. Domstolen kan i overensstemmelse med artikel 61, stk. 1, andet punktum, i statutten for EU-Domstolen, når den ophæver den af Retten truffe afgørelse, selv træffe endelig afgørelse, hvis sagen er moden til påkendelse. Selv om Domstolen ikke er i stand til at træffe afgørelse om realiteten i den sag, der er anlagt ved Retten, kan den, når den råder over de nødvendige oplysninger, træffe endelig afgørelse om, hvorvidt nævnte søgsmål kan antages til realitetsbehandling.

(jf. præmis 52 og 53)

5. Som led i et søgsmål anlagt af en fysisk eller juridisk person i henhold til artikel 263, stk. 4, andet led, TEUF skal appellanterne være ikke blot individuelt, men ligeledes umiddelbart berørt af den retsakt, som de ønsker annulleret, idet denne skal berøre disse parteretsstilling umiddelbart, og idet retsaksen ikke overlader et skøn til de myndigheder, der skal gennemføre den, og idet gennemførelsen sker helt automatisk, udelukkende i medfør af selve Unionens retsfor skrifter og uden anvendelse af andre mellemkommende regler.

Inden for rammerne af proceduren i artikel 19, stk. 1, i forordning nr. 659/1999 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af EF-traktatens artikel 93 er det Kommissionens beslutning, idet Kommissionen tager højde for medlemsstatens foreslåede foranstaltninger, som gør disse bindende. Den omstændighed, at ændringerne indført ved den omtvistede beslutning er gengivet i national lovgivning, giver ikke mulighed for at anfægte denne konklusion, eftersom de nationale myndigheder ingen skønsmargen har ved gennemførelsen af denne beslutning. Derfor har denne beslutning umiddelbare virkninger på disse støttemodtagers retsstilling.

(jf. præmis 55 og 59-61)

6. Når ændringer i en eksisterende støtteordning, som er nødvendige for at tilpasse den EU-retten, gør betingelserne for udøvelsen af en modtagers aktivitet mindre gunstige end tidligere, indebærer annullationen af beslutningen, for så vidt som den vedrører nævnte støtteordning, at de tidligere, mere gunstige betingelser opretholdes. Følgelig har denne modtager en berettiget interesse i, at denne beslutning annulleres.

(jf. præmis 56 og 57)